

Resume

Natura 2000 område nr. 89, delplan for F49 Engarealer ved Ho Bugt

Områdebeskrivelse

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. F49 Enge ved Ho Bugt udgør arealmæssigt 2.711 ha, og hele området er indeholdt i afgrænsningen for H78. Forsvarsministeriet ejer en mindre del af beskyttelsesområdet i Skødstrup og Mosevrå Enge mod nordøst.

Fuglebeskyttelsesområdet omfatter store strandengsstrækninger langs vest- og nordsiden af Ho Bugt samt de brakke og ferske enge langs Varde Å ind til Varde by. Hovedparten af området er omfattet af bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens § 3.

Vigtigste naturværdier

Engene rundt om Ho Bugt, og i særdeleshed engene i Varde Ådal, udgør en ganske særlig naturtype. Varde Å's udløb i Vadehavet er ureguleret, og det giver grundlag for en unik dynamik i det store lavbundsområde, der adskillige gange årligt oversvømmes af en blanding af å- og havvand.

Området huser bestande af ynglende engfugle, og blandt de mest karakteristiske er de tidligere forekomster af meget sjældne arter som blå kærhøg og engsnarre. Tidligere var også brushane og stor kobbersneppe faste ynglefugle i Varde Ådal. Hedehøgen yngler visse år, og til forskel fra andre lokaliteter for arten yngler den her fortsat i mere oprindelige habitater som enge og rørsumpe. Den sydlige race af blåhalsen er indvandret til området inden for de seneste 15 år, og bestanden af denne nyindvandrede danske ynglefugl er fortsat i vækst.

For trækfugle udgør de vidtstrakte engarealer vigtige fødesøgnings- og højvandsrasteområder for en række arter, der ved lavvande fouragerer i Ho Bugt. Særligt fungerer engene som vigtige fødesøgningsområder for svømmeænder, der på natlige fourageringstogter søger langt ind i området.

Engene lå tidligere hen som lave og fugtige græsarealer, der primært blev benyttet som sommergræsningsarealer for store bestande af kvæg og som høslætarealer, hvor en stor del af vinterfoderet til husdyrene blev bjærget. Områdets værdi som fuglelokalitet er imidlertid blevet påvirket af en ændret landbrugsmæssig udnyttelse fra begyndelsen af 1970'erne, hvorefter størstedelen af de vedvarende strandengs- og engarealer blev drevet med intensiv græsdrift til produktion af foderpiller. Forandringerne i landbrugsdriften medførte betydelige ændringer for fuglelivet, og især de ynglende engfuglearter gik tilbage. Et landbrugs- og miljøprojekt har dog forandret på disse driftsforhold siden slutningen af 1990'erne. I tilknytning til projektet er der også opsat et udkigstårn i Kravnsø Enge samt opsat information og etableret trampestier flere steder i området.

Trusler mod områdets naturværdier

Reduktion og fragmentering af arealet af fugtige enge og vådområder er en trussel for de små tilbageværende bestande af engfugle.

Næringsstofbelastning truer især levestederne for engsnarre.
Tilgroning af enge og strandenge forringer yngleforholdene for bl.a. engsnarre.

Uhensigtsmæssig hydrologi som følge af afvanding udgør en trussel mod de fugtige naturtyper og dermed levestederne for bl.a. blå kærhøg og engsnarre.
Reduktionerne af græsningsarealet i beskyttelsesområdet truer strandengenes funktion som levested for ynglefugle og trækfugle.

Forstyrrelser fra færdsel og rekreative aktiviteter kan være en trussel mod rastende og ynglende fugle.

Ræv, mink og mårhund udgør sammen med visse fuglearter en trussel for hedehøg, blå kærhøg og engsnarre.

Målsætning og indsats

Det overordnede mål for området er at sikre god-høj artstilstand for områdets udpegningsarter og sikre områdets økologiske integritet i form af uforstyrrede levesteder med naturlig hydrologi, hensigtsmæssig drift, lav næringsstofftilførsel og gode spredningsmuligheder. Blåhals prioriteres højt, tilstanden og det samlede areal af artens levesteder skal være stabil eller i fremgang, så der er grundlag for en bestand på mindst 6 par. Desuden skabes der grundlag for bestande på mindst 3 par hedehøg, 1-3 par blå kærhøg, 11 par engsnarre og en rastende/fouragerende bestand på mindst 300 Klyder.

Indsatsen kommer til at dreje sig om at sikre velegnede levesteder for udpegningsgrundlagets fuglearter, med individuel hensyntagen til arternes krav til hydrologi, drift, pleje, egnede redemuligheder, raste- og fourageringsområder og prædationstryk. Desuden sikres ynglende blå kærhøgs redesteder forbedres hydrologien, og invasive arter søges bekæmpet.

Oversigt over de væsentligste virkemidler til gennemførelse af denne plan:

Indsats	Stort omfang	Mindre omfang	Undersøges nærmere	Ikke relevant
Rydning, fjernelse af uønsket opvækst Herunder bekæmpelse af invasive arter		X		
Forbedring af hydrologi Fx ved at standse dræning, genoprette vandløb, fjerne diger	X			
Ekstensiv drift Fx indførsel eller opretholdelse af græsning, høslet mm.		X		

Sikring af arealer Sikring af natur der ikke pt. er beskyttet (fx stenrev og skovnatur)	X			
Reducere forstyrrelser			X	
Forbedring/sikring af levesteder Fx ved etablering af vandhuller, sikring af redetræer eller større fouragerings- eller yngleområder	X			
Sammenkædning af naturarealer Fx ved udlæg af naturarealer til samdrift af mindre og adskilte naturområder.	X			